

RAPORT

Referitor la îndeplinirea atribuțiilor ce revin, potrivit legii, Serviciului Român de Informații, pentru realizarea siguranței naționale - octombrie 1995 – decembrie 1996 -

Capitolul 1

Evoluții intervenite în situația informativ-operativă

Serviciul Român de Informații a fost confruntat, și în decursul acestui an, cu situații deosebit de complexe, generatoare de riscuri și amenințări la adresa siguranței naționale, atât de sorginte internă, cât și externă, în toate domeniile din sfera de competență, definită potrivit Legii privind siguranța națională a României și Legii privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații.

Activitatea de prevenire și contracarare a acestor amenințări a avut în vedere contextul geopolitic în care este situată România, precum și dinamica unor fenomene interne, specifice perioadei de tranziție, marcată de multiplicarea faptelor, acțiunilor și evenimentelor purtătoare de risc în diferite planuri, de la intensificarea activității serviciilor speciale străine pe teritoriul României până la apariția unor fenomene noi de subminare a economiei naționale sau diversificarea formelor de instalare pe teritoriul național a unor structuri extremist-teroriste și ale crimei organizate.

Evaluarea datelor și informațiilor obținute în intervalul de referință a reliefat evoluțiile apărute în situația operativă, determinate de dinamica unor amenințări la adresa siguranței naționale.

În această perioadă, **s-au intensificat acțiunile având ca efect lezarea intereselor economice** naționale ori subminarea capacității de decizie în sectoare de importanță strategică. Sporul de risc în acest domeniu a fost determinat și de reorientarea majorității serviciilor de informații către spionajul economic, ca urmare a deplasării accentuate a mizei raporturilor de forțe pe plan mondial către competiția economică.

Fapte, fenomene și situații din categoria menționată s-au manifestat în domeniul resurselor minerale utile, al căilor de comunicații, al producției și distribuției energiei electrice, precum și în sectorul producției de tehnică militară. În direcția acestor sectoare s-a înregistrat o concentrare a eforturilor informative ale structurilor specializate străine, care au acționat pentru obținerea de date și documente secrete de stat, precum și pentru angrenarea unor cetățeni români în acte de trădare.

S-a remarcat, de asemenea, o creștere a numărului situațiilor în care persoane cu putere de decizie din domeniul economic au implicat capacitățile unor ramuri industriale în acțiuni de parteneriat total

dezavantajoase părții române, fapte care, prin consecințe, se circumscriu subminării economice.

Manifestarea cu persistență a unor fapte și fenomene ce țin de adâncirea dezechilibrului balanței comerciale, de slaba competitivitate a serviciilor și produselor românești oferite la export, de blocajul financiar și volumul imens al arieratelor a indus, prin cumul și interconștinări, noi riscuri și amenințări la adresa componentei economice a siguranței naționale, precum și efecte negative asupra procesului de reformă, mai ales în zona restructurării și modernizării sectoarelor industriale.

O serie de mutații semnificative s-au produs și în activitatea specifică de prevenire și contracarare a actelor, situațiilor și condițiilor care au favorizat dezvoltarea și proliferarea periculoasă a infraștinționalității economico-financiare, fenomene de natură să potențeze riscuri și amenințări considerabile la starea de echilibru și stabilitate economică. Una dintre caracteristicile perioadei analizate a fost acumularea de venituri substanțiale prin activități ilegale de comerț cu produse dintre cele mai pretabile evaziunii fiscale ori contrabandei. De asemenea, au fost identificate în zona controlului vamal și financiar-bancar numeroase încercări de penetrare și punere în dependență materială, care tind să atingă niveluri tot mai înalte ale administrației publice, urmărind consolidarea pozițiilor și potențialului acumulat, dar și extinderea acestora în perspectiva unor acțiuni viitoare.

În această sferă se înscrie și categoria fenomenelor destabilizatoare reprezentate de gravele disfuncții și ilegalități înregistrate în domeniul financiar-bancar, îndeosebi în ceea ce privește deturnarea resurselor de la destinația stabilită, prin acordarea ilicită de credite cu dobândă subvenționată din fonduri destinate reabilitării unor domenii economice de interes național.

Au fost semnalate, în continuare, numeroase cazuri de folosire ilegală ori abuzivă a autorității publice în exercitarea actului administrativ și de justiție, cu efecte negative asupra intereselor statului, stabilității social-politice și a climatului de exercitare neîngrădită a drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor. Asemenea acte se materializează în principal prin deturnarea în folos propriu ori neaplicarea legii, gestionarea frauduloasă a patrimoniului, politizarea actului administrativ, fenomene care constituie încălcări grave ale principiului constituțional al egalității tuturor cetățenilor în fața legii, fiind totodată de natură să provoace o adevărată criză în exercitarea autorității de stat.

În context, corupția constituie un mod deosebit de agresiv de folosire abuzivă a autorității publice, acest fenomen fiind în atenția Serviciului Român de Informații ca factor destabilizator în domeniul administrației și justiției, de natură să compromită prestigiul statului de drept în rândul cetățenilor, deschizând astfel cale liberă doctrinelor politico-sociale de tip nihilist, anarhic sau totalitar.

Evoluția politică internațională ori zonală a determinat și **exacerbarea unor acțiuni antiromânești în străinătate**, conferind noi accente de virulență campaniei diversioniste de natură revizionistă față de țara noastră.

Curentele de sorginte ideologică extremistă au evoluat în sensul unei maturizări lente, concretizată în continuarea procesului de reorganizare și încercările repetate de omogenizare și unificare. Principala formă de exteriorizare, la care s-a recurs fără nici o rețineră - mai ales în sfera extremismului de dreapta -, a fost discursul propagandistic, în ultima perioadă acesta **căpătând accente de negare a valorilor democrației pluraliste, a ordinii constituționale, a drepturilor și libertăților cetățenești**.

Cu evidente diferențieri ținând de amploare și consistență, atât în planul extremismului de dreapta, cât și în al celui de stânga, se remarcă faptul că, receptând adeziunea redusă atât în rândul populației, cât și pe scena politică, purtătorii unor asemenea idei adoptă tactica "pașilor mărunți". Respectivii lideri mizează, în continuare, pe apariția unor conjuncturi interne sau internaționale care să le faciliteze afirmarea politică și, în perspectivă, realizarea obiectivului fundamental al acestora: instaurarea unei dictaturi.

Incipient, în special sub influență externă, extremismul se insinuează, sub diferite forme, în rândul tinerilor (prin comportament și atitudine specifice curentelor neofasciste), al adeptilor unor idei fundamentalist-religioase, audiența sa extinzându-se și asupra altor categorii de persoane cărora se încearcă să li se inculce intoleranța, disprețul față de valorile democratice și față de drepturile omului. În acest sens au proliferat, fără precedent, curentele pseudoreligioase, universaliste, transnaționale, urmărind implantarea de ideologii nocive, antisociale.

Dintr-o perspectivă oarecum asemănătoare, este de menționat că, deși România nu s-a confruntat și nu se confruntă cu un terorism de sorginte și motivație autohtonă, situația operativă pe profil s-a menținut complexă, fiind puternic influențată de exacerbarea fenomenului terorist internațional.

Analiza cazuisticii pe profil a relevat ca fiind semnificative fenomenului următoarele tendințe majore:

- amplificarea motivațiilor de esență religioasă și etnică cu finalitate politică;
- persistența și amplificarea extremismului ideologic cu finalitate politică și separatismului, manifestate prin activități extremist-teroriste;
- accentuarea interferenței unor segmente ale crimei organizate cu structuri sau activități din domeniul terorismului internațional.

Pericolul organizării și comiterii de acțiuni teroriste îndreptate împotriva unor interese, obiective sau cetățeni străini ori români și riscul transformării României în teatru de confruntări violente a rezultat din

existența pe teritoriul național a unor structuri clandestine ale organizațiilor fundamentalist-islamice, constituite și cu sprijinul unor servicii secrete străine, din prezența în țara noastră a unor grupări de străini aflați în opoziție cu regimurile la putere în statele lor de origine, precum și din amplificarea potențialului terorist reprezentat de structurile din România ale unor organizații extremiste, de esență etnic-separatistă din Orientul Mijlociu.

În acest context, în perioada la care se referă raportul, s-a constatat creșterea semnificativă a numărului de emisari aparținând unor astfel de organizații extremist-teroriste trimiși în România pentru dinamizarea activităților organizatorice și de natură operativă, inclusiv de inițiere a unor acte preparatorii vizând comiterea de atentate teroriste. Concomitent, s-a constatat tendința de mărire a bazei operative a nucleelor din țara noastră ale acestor organizații, prin efectuarea de recrutări din rândul elementelor străine prezente pe teritoriul național sau racolate în alte țări.

Chiar dacă până în prezent interesele majore ale structurilor din țara noastră ale unor organizații extremist-teroriste de esență etnic-separatistă din Orientul Mijlociu nu sunt de natură să conducă la inițierea unor acțiuni teroriste imediate, există puternice semnale care prefigurează existența unor capacități teroriste semnificative, care pot deveni operaționale în condițiile apariției unei conjuncturi internaționale favorizante.

A continuat să crească numeric prezența pe teritoriul național a criminalității organizate internaționale, concomitent cu implicarea tot mai ofensivă în acțiuni specifice, în interferență cu structurile interlope autohtone, aflate într-o continuă dezvoltare. Toate acestea prefigurează o exacerbare a criminalității organizate în conexiune cu activitățile organizațiilor extremist-teroriste, cu previzibile repercusiuni asupra siguranței naționale a României.

Capitolul 2

Optimizarea capacității de răspuns a S.R.I. la sarcinile conferite de lege

Funcționând în cadrul strict al Legii nr.51/1991 privind siguranța națională a României, S.R.I. a depus un important volum de muncă pentru identificarea și documentarea riscurilor la adresa siguranței naționale, precum și pentru valorificarea informațiilor obținute, acționând, în același timp, în colaborare cu alte organe abilitate de lege, pentru prevenirea și contracararea acestor amenințări.

Aceasta a presupus culegerea și prelucrarea unui volum apreciabil de date și informații, care au fost valorificate fie în informarea factorilor abilitați de lege ca beneficiari de informații privind siguranța națională, fie în acțiuni informativ-operative.

Confruntat direct și permanent cu dinamica și complexitatea crescândă a fenomenelor purtătoare de riscuri la adresa siguranței naționale, S.R.I. a fost nevoit să își perfecționeze din mers mijloacele și metodele de lucru pentru atingerea nivelului de profesionalitate necesar asigurării eficienței activității sale în raport cu modificările intervenite în situația informativ-operativă.

Fără a pretinde realizarea integrală a obiectivelor sale, S.R.I. a înregistrat progrese importante pe toate direcțiile de activitate, ele fiind în bună măsură reflectate în prezentul raport.

Pe linia activității de informare, s-a acționat pentru o acoperire cât mai bună a cerințelor beneficiarilor, prin diversificarea gamei de documente difuzate și prin creșterea calității acestora.

Totodată, s-a procedat la o abordare mai profundă a tuturor dimensiunilor esențiale ale securității naționale: politică (internă și externă), economică, socială, militară și de ordine constituțională.

Un spor calitativ deosebit în informare s-a obținut în ceea ce privește acuratețea și continuitatea ei, ceea ce a fost de natură să stimuleze modificări în sens pozitiv ale atitudinii beneficiarilor.

Efortul principal al Serviciului Român de Informații s-a concentrat pe latura preventivă a activității, astfel încât documentele informative furnizate de către instituția noastră în conformitate cu art. 11 din Legea nr. 51/1991 au fost, potrivit beneficiarilor, utilizate în fundamentarea unor decizii care au vizat înlăturarea situațiilor, cauzelor sau împrejurărilor ce puteau afecta siguranța națională.

O atenție specială a fost acordată, în continuare, ameliorării structurii de personal, întineririi și înnoirii efectivelor din toate eşaloanele, inclusiv

prin atragerea de personal din viața civilă pentru satisfacerea unor cerințe de competență în unele sectoare de muncă, precum și consolidării dispozitivului informativ-operativ.

În baza prevederilor legale care autorizează instituția noastră să stabilească **relații cu structuri de informații străine**, S.R.I. este în contact cu diverse astfel de organisme din peste 30 de țări, în concordanță cu politica generală și cu interesele statului român.

Deși conținutul principal al acestor raporturi a continuat să fie schimbul de informații, pe mai multe relații s-a trecut la cooperarea pe cazuri, uneori cu importante finalizări (îndeosebi, privind terorismul, controlul proliferării ilegale și traficului de materiale strategice, aspecte conexe criminalității economice de proporții).

Rezultatele bune obținute în finalizarea unor cazuri a impus S.R.I. ca un partener competent și credibil, fapt de natură să conducă la o extindere a cooperării și cu alte structuri similare din străinătate.

Este de subliniat faptul că integrarea avansată a acestei componente în activitatea curentă a S.R.I. a început să aibă un efect tot mai evident în realizarea unor sarcini privind siguranța națională, dezvoltând, pe de altă parte, cooperarea cu parteneri străini pentru rezolvarea anumitor obiective de interes comun.

În perioada de referință, **raporturile S.R.I. cu beneficiarii legali** de informații privind siguranța națională au evoluat în mod favorabil, fapt reflectat, printre altele, în creșterea cu peste 50% a răspunsurilor primite de la cei în cauză, precum și în numărul sporit de cereri de informare adresate S.R.I..

În majoritatea cazurilor, beneficiarii au confirmat utilitatea informațiilor primite, menționând totodată și măsurile care s-au întreprins pentru prevenirea unor amenințări, eliminarea vulnerabilităților sau diminuarea prejudiciilor aduse siguranței naționale.

Sunt semnificative, din acest punct de vedere, controalele, analizele și măsurile de corectare a unor stări de lucruri întreprinse de Ministerul Industriilor, în urma informațiilor primite de la S.R.I., ca și planurile de măsuri - inclusiv în ceea ce privește amendarea și completarea unor acte normative - inițiate de Ministerul Finanțelor, Ministerul Transporturilor și Ministerul Cercetării și Tehnologiei, fapte care certifică eficiența informațiilor difuzate de Serviciul Român de Informații.

Efectele pozitive ale activității instituției noastre în acest domeniu ar fi fost și mai însemnate dacă, în unele cazuri, s-ar fi manifestat o mai mare disponibilitate din partea beneficiarilor. Au existat însă și atitudini ale unora dintre aceștia care creează dificultăți sub mai multe aspecte:

a) nu întotdeauna se asigură informațiilor noastre protecția la care obligă atât legile în vigoare, cât și Hotărârea C.S.A.T. nr. 46 din 13 iunie 1995.

Sunt relativ frecvente cazurile în care, contrar prevederilor actelor normative, răspunsurile la informările noastre - adresate personal miniștrilor - sunt semnate de directori generali din ministere sau chiar de directori ai unor regii autonome subordonate acestora. Nu de puține ori, ni s-au semnalat cazuri în care documentele de informare trimise de S.R.I. au fost date spre consultare chiar persoanelor la care se referă. Aceste situații induc efecte deosebit de negative în activitatea instituției noastre, întrucât diminuează capacitatea de a culege în continuare informații și pot avea urmări dezastruoase asupra surselor utilizate;

b) unii dintre beneficiari nu reacționează la informările primite de la S.R.I., ceea ce constituie prilej de confuzii și ne îngreunează racordarea la nevoile reale de informații ale factorilor de decizie;

c) nu de puține ori, cu toate că reacțiile beneficiarilor sunt favorabile - primim confirmări și mulțumiri -, nu se întreprind măsuri de eliminare a pericolelor pe care le semnalăm.

Este de menționat că nu au existat evenimente majore cu incidență în planul siguranței naționale care să nu fi fost reflectate oportun și operativ în informare, reacțiile pe care le-am primit, îndeosebi de la C.S.A.T., dar și de la alți beneficiari, confirmând acest lucru.

Multe dintre măsurile de corectare a unor situații de risc, de înlăturare a unor amenințări sau de combatere a fenomenului infracțional din diferite sfere de activitate de natură să aducă atingere stării de siguranță națională, precum și numeroase decizii strategice ale statului român în anumite domenii s-au bazat pe informațiile furnizate de S.R.I., instituția noastră dovedindu-și astfel nu numai deplina legitimitate, ci și rolul specific pe care-l deține în ansamblul instituțiilor fundamentale ale statului de drept.

Capitolul 3

Principalele amenințări care au făcut obiectul activității informativ-operative a S.R.I.

Vizând permanenta cuprindere sub măsuri eficiente de control a întregii problematice specifice, derivată din dinamica elementelor de situație operativă ce s-au manifestat în anumite segmente ale societății românești, S.R.I. a acționat, în perioada de referință, prioritar pentru îndeplinirea **obiectivului său major - prevenirea, contracararea și anihilarea amenințărilor cu un ridicat grad de pericol la adresa siguranței naționale.**

3.1. Acțiuni de spionaj prin imixtiune și penetrare informativă a organelor de stat

În baza competențelor conferite de lege, aparatul de contraspionaj și-a orientat activitatea în sensul identificării **amenințărilor actuale ori potențiale, a vulnerabilităților și factorilor de risc ce decurg din acțiunile unor servicii de informații străine, ale căror state au interese în România** și, în mod corespunzător, organizării măsurilor de prevenire, contracarare, documentare și anihilare adecvate.

Evaluările în materia contraspionajului evidențiază că, în continuare, serviciile speciale adverse și-au concentrat efortul prioritar pe acțiunile de penetrare și imixtiune în activitatea organelor de decizie spre a obține accesul neautorizat la date secrete și confidențiale în domeniile economic, militar și politic.

Incisivitatea **acțiunilor de spionaj în domeniul economic**, cu deosebire cele ce vizează sectoarele vitale, rezervele strategice energetice și de materii prime, cercetarea tehnologică, sistemul financiar-bancar, dar și deciziile majore ce se iau în importante instituții ale statului cu privire la acestea și la cooperarea economică internațională, este ilustrată, între altele, de cazurile instrumentate și documentate informativ ce au fost sesizate Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Un asemenea caz privește punerea în dependență a unui expert român care, până de curând, a fost încadrat la una din principalele instituții ale statului pe un post ce îi asigura accesul la informații secrete cu caracter economic și strategic. Prin cointeresări materiale substanțiale, cel în cauză a fost determinat să furnizeze date confidențiale de la locul de muncă, de natură să avantajeze poziția străinului în raport cu instituțiile românești partenere, fiind dirijat să fructifice în același scop și relațiile sale cu persoane cu poziții importante în alte instituții centrale, inclusiv militare.

În luna aprilie a.c., instituția noastră a sesizat Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție asupra acestui caz, în paralel cu informarea altor factori abilitați să dispună măsurile de prevenire adecvate.

Relevant este, de asemenea, cazul unui cercetător științific care, începând cu 1994, sub pretextul că unele date îi sunt necesare spre a lucra la domiciliu, a înmagazinat pe calculatorul personal o serie de informații secrete și confidențiale, privind, între altele, zăcămintele din mai multe zone ale țării împreună cu fișierele ce conțineau coordonatele instalațiilor de exploatare. Existând indicii că intenționa să transmită aceste date reprezentanților unei firme străine, în caz s-a acționat preventiv, și, în baza sesizării Parchetului, prin rechizitoriu, acesta a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată a celui în cauză pentru tentativă la infracțiunea de trădare.

Date semnificative atestă creșterea în amploare a acțiunilor de spionaj în **domeniul militar**, axate îndeosebi pe obținerea de informații privind mutațiile intervenite (și, corespunzător, deciziile ce se iau la diverse eșaloane) în politica noastră de apărare, evoluția raporturilor cu structurile de securitate euro-atlantice, colaborarea cu diverse state pentru modernizarea tehnicii de luptă, situația unor obiective cu producție specială. Pentru contracararea și anihilarea unor riscuri la adresa siguranței naționale ce derivă din astfel de acțiuni, aparatul de contraspionaj a cooperat permanent cu direcția de profil a M.Ap.N., finalizând împreună două cazuri de spionaj-trădare, iar în altul obținând suportul documentar necesar sesizării Parchetului General.

Este de menționat cazul unui agent de spionaj, patron de firmă într-un oraș din țara noastră, ale cărui acțiuni de exploatare informativă a unor cadre militare, prospectare și fotofilmare de obiective și tehnică de luptă au fost documentate, în cooperare cu organele specializate ale Ministerului Apărării Naționale. Sesizat, în luna ianuarie a.c., Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a început urmărirea penală.

Împreună cu Direcția de Contraspionaj a M.Ap.N., se acționează, într-un alt caz, pentru protejarea unei documentații de noutate, cu aplicabilitate în domeniul apărării, față de care manifestă interes reprezentantul unei puteri străine.

Domeniul politic continuă să reprezinte pentru anumite servicii de spionaj ce acționează în țara noastră una dintre țintele vizate, în care se încearcă penetrarea informativă pentru cunoașterea elementelor ce stau la baza unor decizii majore pentru evoluția societății românești, a raporturilor cu diverse state și, mai ales, pentru realizarea integrării în structurile europene și euro-atlantice.

Edificatoare, în acest sens, este acțiunea unui reprezentant străin care a racolat un expert român dintr-o instituție centrală de stat și, prin cointeresare materială, l-a determinat să furnizeze informații cu caracter secret ori confidențial de la locul său de muncă. Conform prevederilor legale, după documentarea faptelor comise, și acest caz a fost sesizat Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Pe linia imixtiunilor în procesul decizional intern s-a constatat o creștere a implicării unor servicii de spionaj străine în problematica

minorităților.

Semnificativ, pe această linie, este cazul unui cetățean străin, acreditat în țara noastră, care a acționat sistematic pentru cunoașterea cu operativitate a deciziilor din sfera politicii externe și, în context, a anumitor evenimente conjuncturale cu relevanță în situația unei minorități autohtone.

Străinul în cauză s-a implicat în coordonarea activităților de factură autonomist-separatistă derulate de anumiți extremiști autohtoni, sugerându-le soluții și strategii de urmat.

În perioada de referință unele servicii speciale străine au derulat **noi acțiuni de dezinformare-influențare, propagandă și contrapropagandă** menite să descurajeze ori să tergiverseze demersurile României întreprinse în direcția integrării în structurile euro-atlantice și consolidării raporturilor sale externe pe diverse relații.

Sunt edificatoare, în acest sens, versiunile lansate de cadre și agenți ai unor servicii de spionaj, potrivit cărora criteriile impuse de forurile occidentale pentru integrarea economică în structurile europene și, mai ales, cerințele privind restructurarea și reconversia în domeniul militar - ca premise ale integrării euro-atlantice - ar fi menite să contribuie la menținerea României într-o stare de dependență și la diminuarea capacității sale de apărare, într-o perioadă în care continentul nostru înregistrează încă evoluții imprevizibile pentru pacea sa.

Riscuri potențiale la adresa siguranței naționale derivă și din activitățile de spionaj ale unor state favorizate de stabilirea pe teritoriul țării noastre a unor grupuri de alogeni ce tind spre constituirea unor comunități închise, care se conduc după reguli proprii. Unele dintre acestea se află în opoziție față de regimurile din țările de origine, iar acțiunile lor declanșate pe teritoriul României pot afecta și raporturile țării noastre cu acestea, dar și cu terțe state.

Pe acest fond, urmărind interese informative, dar și contrainformative, **s-au constituit pe teritoriul României rezidențe de informații** atât din rândul străinilor, cât și a anumitor categorii de autohtoni, cu sarcini și misiuni concrete, dirijate de servicii de spionaj adverse.

Profitând de existența în spațiul românesc a unei comunități conaționale, formată îndeosebi din reprezentanți de firme dispuse în importante centre ale României, un cadru de spionaj și-a creat o structură informativă în rândul acestora, pe care o folosește pentru obținerea de date secrete ori confidențiale din domeniile economic și militar, dar și pentru contracararea unor acțiuni derulate de servicii speciale străine împotriva țării sale.

Într-o manieră asemănătoare procedează un comerciant străin, stabilit într-o zonă de importanță strategică a țării noastre, care - direct sau prin intermediul unor conaționali cu care ține o legătură organizată, specifică cerințelor muncii secrete de informații - culege date confidențiale din domeniile militar și financiar-bancar, folosind frecvent aparatură specială de înregistrare și fotofilmare.

3.2. Acțiuni ale serviciilor speciale străine axate pe exploatarea în interes propriu a vulnerabilităților din sistemul de protecție a secretelor

Activitatea serviciilor de spionaj străine a fost favorizată și de inconsistența legislației române privind clasificarea și protecția datelor secrete ori confidentiale, corelată cu vulnerabilități în comportamentul unor cetățeni români cu acces la asemenea date.

Pe acest fond, cadrele unor servicii de spionaj au acționat, îndeosebi prin cointeresare materială, pentru a intra în posesia unor informații din domeniile energiei nucleare, cercetării tehnologice românești ori al industriei de apărare.

Profitând de absența unor reglementări stricte privind păstrarea și manipularea documentelor secrete, un angajat cu funcție de decizie într-o întreprindere economică de interes strategic a transmis unui cadru de spionaj venit în România date secrete cuprinzând prognoze referitoare la strategia românească într-un domeniu important. Pentru informațiile respective românul a fost recompensat, inclusiv prin depuneri valutare pe numele său în bănci străine.

În alt caz, după documentarea informativă a dispariției mai multor dosare cu documente secrete de stat dintr-un institut de proiectări și stabilirea persoanelor implicate, S.R.I. a sesizat Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție pentru începerea urmăririi penale.

Semnificativă este și acțiunea a trei angajați ai unei societăți comerciale care, în luna mai a.c., au fost surprinși încercând să scoată ilegal din țară documentații tehnice secrete și confidentiale din domeniul industriei de utilaj petrolier.

Datorită intensificării acțiunilor de spionaj economic, de deținere ilegală sau transmitere a secretelor de stat unor puteri sau organizații străine, apărarea acestor date constituie un imperativ. Necesitatea elaborării unui cadru juridic adecvat protejării secretelor devine o condiție de strictă urgență a procesului de integrare a României în structurile europene și euro-atlantice, întrucât, în cooperările ce presupun transfer de tehnologie, partenerii noștri solicită garanții privind confidențialitatea datelor.

Ca urmare, fiind o instituție abilitată să stabilească modul în care sunt evaluate și protejate datele cu caracter secret, în baza art. 18 din Legea nr. 51/1991, Serviciul Român de Informații a sprijinit concret conceperea și punerea în practică a peste 100 de programe de prevenire a scurgerilor de informații, la solicitarea organelor și organizațiilor de stat în care se concentrează asemenea date.

3.3. Subminarea economiei naționale și degradarea potențialului economic

O pondere însemnată în activitatea Serviciului Român de Informații a deținut-o și în acest an - în concordanță cu art. 3, literele (e) și (f) din Legea nr. 51/1991 - obținerea și valorificarea informațiilor care au relevat inițierea și derularea unor fapte, fenomene, situații sau acțiuni cu consecințe în planul **subminării economice sau al degradării potențialului unor ramuri și sectoare economice de importanță națională**. Am acordat, în continuare, prioritate acestor fenomene, întrucât stabilitatea și echilibrul economic reprezintă o condiție esențială a stabilității și siguranței în celelalte sfere ale vieții sociale și, din această cauză, tocmai în acest domeniu se manifestă și cele mai multe și mai virulente atacuri la adresa siguranței naționale. Putem afirma, fără a exagera, că la întinderea și amplitudinea constatate, aceste fenomene reprezintă **amenințarea cu cel mai ridicat potențial de risc privind starea de siguranță națională**, concluzie susținută și de următoarele considerente:

- fenomenele respective lezează în profunzime și pe termen lung procesele de realizare a obiectivelor strategice de restructurare, modernizare și creștere a competitivității economiei naționale, mergând, dincolo de pagubele imense aduse avuției naționale, până la afectarea intereselor României;

- în cele mai multe situații, faptele în cauză constituie urmarea disprețului total și chiar a unor atitudini sfidătoare față de lege;

- aceste fenomene contribuie semnificativ la inițierea și accentuarea unor dezechilibre și disfuncții sociale globale, fiind în unele cazuri factorul declanșator al unor stări tensionale cu potențial destabilizator.

Fără a se substitui organelor de control în sfera economiei, S.R.I. a acționat preventiv, și nu doar constatativ, semnalând operativ factorilor de răspundere abilitați acele fapte, situații și acțiuni de natură să aducă prejudicii grave pe ansamblul economiei naționale, manifestate fie în sfera corupției și a managementului neperformant, de cele mai multe ori interesat, fie în cea a economiei subterane. Instituția noastră a contribuit astfel la evitarea unor pierderi economice de ordinul miilor de miliarde de lei, estimate ca efect direct, dar incalculabile prin efectele negative cumulate pe care aceste fenomene le-ar fi produs în economia națională.

Concluziile sesizate au surprins o gamă largă de fapte incriminate de lege și încadrate în forme de manifestare circumscrise amenințărilor la starea de siguranță națională, comise sau pe cale să se comită, în principal, din următoarele grupe de fenomene: prejudicierea semnificativă a intereselor economice, generată de acceptarea, vădit intenționată, a derulării unor operațiuni de comerț exterior în condiții profund păgubitoare, având ca efect principal transferarea frauduloasă peste graniță a unei părți din avuția națională; diminuarea patrimoniului societăților cu capital majoritar sau integral de stat prin vânzări ilicite de active, deturnări de resurse financiare de la destinația legală, proliferarea actelor și fenomenelor specifice economiei subterane.

Preponderent, subminarea economică s-a materializat în cadrul unor acțiuni de comerț sau de cooperare economică internațională păgubitoare

pentru partea română, care au produs importante prejudicii materiale și grave dezechilibre financiare la nivelul unităților economice implicate și chiar al subramurilor din care fac parte. Acest fenomen s-a acutizat, în principal, prin negocierea ori semnarea unor contracte la prețuri dezavantajoase și fără clauze asiguratorii, fapt ce a determinat ca întregul risc al afacerilor în cauză să fie suportat de partea română, precum și prin amplificarea și diversificarea modalităților de eludare a reglementărilor privind încasările valutare aferente exporturilor efectuate de agenții economici.

Astfel, 13 asemenea cazuri, în care s-au produs prejudicii de miliarde și chiar de zeci de miliarde de lei unor societăți comerciale reprezentative din domeniile construcțiilor de mașini, construcțiilor și reparațiilor de nave și aeronave, materialelor de construcții, transporturilor navale și aeriene și industrializării lemnului, au făcut obiectul sesizării Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, **întrucât situațiile respective întruneau elementele constitutive ale infracțiunii de subminare economică.**

De asemenea, în alte 8 cazuri, datorită pagubelor semnificative aduse unor agenți economici, s-a luat măsura sesizării parchetelor locale sau altor organe abilitate să cerceteze și să sancționeze încălcarea legilor.

Documentarea informativă specifică a urmărit, în toate situațiile menționate, stoparea continuării acțiunilor susceptibile de subminare a economiei naționale, concomitent cu asigurarea informațiilor necesare instituțiilor legale în vederea recuperării prejudiciilor înregistrate.

Datele și informațiile obținute în procesul investigării situațiilor critice manifestate în diverse domenii de realizare a reformei evidențiază **caracterul de fenomen al economiei subterane**, care, în forme extinse și variate, sustrage circuitelor legale valori ce depășesc de peste cinci ori deficitul bugetar, fapt de natură să inducă efecte negative deosebite în planul stabilității și echilibrului macroeconomic.

Documentele informative elaborate în această problemă au vizat relevarea dimensiunii reale a actelor ilegale subsumate fenomenului și riscurilor generate de tendințele de coagulare, structurare, specializare și ierarhizare a unor grupuri care urmăresc penetrarea și influențarea procesului decizional la niveluri tot mai ridicate.

Principalul flux de informații a fost destinat organelor Ministerului de Interne și factorilor abilitați din structurile Ministerului de Finanțe, în scopul combaterii operațiunilor ilicite de natura contrabandei și evaziunii fiscale. De asemenea, în legătură cu aceste fenomene, activitatea de informații a evidențiat: categoriile de mărfuri cele mai pretabile la fapte ilicite în cadrul operațiunilor comerciale de import-export; concentrarea preponderentă a acțiunilor de acest gen îndeosebi în perimetrele portuare, punctele de tranzit rutier și feroviar, precum și în vămile de frontieră și de interior; structura, organizarea și modul de acțiune a rețelelor constituite. În același timp, au fost sesizați factorii abilitați să dispună corecții și să compatibilizeze diversele acte normative cu aplicabilitate în acest domeniu, a căror permisivitate și lipsă de corelare au favorizat activitatea a mii de

speculanți și firme fantomă, care au avut ca principală preocupare obținerea de câștiguri fabuloase prin eludarea legilor, ducând în fapt la proliferarea infracționalității și a unor masive scurgeri de venit național în exterior.

În cadrul sistemului vamal a fost relevată implicarea în acte de corupție a unor lucrători, dar și a unor factori de conducere din regionalele vamale, vămi și direcții de control și supraveghere vamală. Situații deosebite au fost semnalate la Arad, Timișoara, Oradea, Constanța și centrala Direcției Generale a Vămilelor, unde au fost identificate cazuri în care unii angajați erau implicați în firme particulare cu activitate în domeniul vamal, prin care favorizau încălcări grave ale legislației vamale sau erau sub influența unor grupuri de firme controlate de cetățeni străini, majoritatea proveniți din țările arabe, ce tind să monopolizeze, în scopul obținerii de profituri ilicite, anumite segmente ale activităților de import-export. S-a semnalat cu insistență că, în condițiile în care eficiența controlului în punctele de frontiere este îngrijorător diminuată, există riscul real al constituirii canalelor pentru tranzitarea și traficarea pe teritoriul României a unor materii și produse prohibite, de către rețele ale crimei organizate, cu efecte deosebite în planul siguranței naționale.

Instituția noastră a semnalat existența unor riscuri de escaladare a fenomenelor proprii economiei subterane, generate și de menținerea la un nivel necorespunzător a capacității operaționale a organelor de control financiar, atât sub raportul resurselor umane, cât și al dotărilor, dar și de implicarea unor factori de decizie din aceste structuri ale administrației în acte de corupție, care au înlesnit prejudicierea bugetului statului.

Semnificativă pentru comiterea actelor de corupție la nivelul conducerii unor organe județene de control financiar este situația unui director care, profitând de poziția oficială deținută, a devenit coordonatorul unor subordonați în multiplele acțiuni ilegale soldate cu afectarea unor instituții bancare, agenți economici, dar și a veniturilor cuvenite bugetului statului, prin implicarea nemijlocită sau intermediată în diverse fapte ilegale, în legătură cu care a fost sesizat Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

De asemenea, organele de cercetare și urmărire penală au fost sesizate și în cazul directorului general adjunct al unei Direcții Județene a Finanțelor Publice și Controlului Financiar de Stat care, prin exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu - cu bună știință și **în scopul obținerii unor avantaje materiale personale -, a favorizat o serie de agenți economici să se sustragă de la plata obligațiilor ce le reveneau către bugetul statului.**

A fost semnalată preventiv creșterea frecvenței ilegalităților și fenomenelor cu impact negativ asupra procesului de restructurare economică, cu prioritate în domeniile privatizării și atragerii investițiilor directe de capital străin. Privatizarea sectoarelor industriei ușoare, industrializării lemnului, electronicii, construcțiilor de mașini, comerțului și turismului a fost afectată de acțiuni ale unor grupuri de interese, prin

subevaluarea patrimoniului societăților, organizarea de licitații trucate, includerea în contractele de asociere cu parteneri străini sau autohtoni a unor clauze care contraveneau intereselor agenților economici și strategiei guvernamentale în domeniu. În afara prejudiciilor de ordin economic pe care le produc, asemenea situații reprezintă inclusiv surse de tensiuni sociale, prin conflictele declanșate de asociațiile salariale care s-au văzut excluse din procesul de privatizare.

De asemenea, în ciuda numeroaselor semnalări, proliferază practicile de constituire a unor firme private în care sunt direct implicate cadre de conducere ale societăților comerciale cu capital de stat, favorizând concurența neloială și chiar păgubirea directă a societăților în cauză și transferul ilicit de patrimoniu spre cele private. Formele sub care se produc asemenea ilegalități și abuzuri variază de la credite mascate prin livrarea fără plată a unor produse, încheierea de contracte pentru prestări de servicii neefectuate, licitații formale, până la omiterea din contractele comerciale a clauzelor asiguratorii pentru recuperarea datoriilor contractate de aceste firme.

Sunt de relevat, în această privință, acțiunile foștilor directori generali ai S.C. PETROTEL și S.C. VEGA S.A. Ploiești prin care au fost aduse prejudicii de ordinul zecilor de miliarde lei, în legătură cu care au fost sesizate organele de cercetare și urmărire penală.

Acțiunile întreprinse de aceștia s-au extins pe raza a 16 județe prin încheierea și derularea unor operațiuni de vânzare a produselor petroliere în condiții nelegale și de risc sporit cu peste 100 firme private cu bonitate îndoielnică, fără capacitate de plată ori ai căror patroni apațin lumii interlope.

Prin abuzurile și ilegalitățile comise s-a constituit o adevărată rețea organizată pe principii de tip mafiot, ale cărei acțiuni subterane în acest domeniu - al prelucrării ori distribuirii produselor petroliere - constituie o sursă de risc major pentru asigurarea resurselor energetice strict necesare activităților economico-sociale.

Datele și informațiile obținute relevă, de asemenea, ca o caracteristică a etapei actuale, tendința de atragere și implicare în cadrul economiei subterane a unor segmente ale sistemului bancar, cu rolul de a furniza, în principal pe calea acordării de credite, suportul financiar necesar derulării unor operațiuni ilicite de mari dimensiuni.

În scopul prevenirii unor disfuncții grave ale sistemului bancar, Serviciul Român de Informații - pornind, pe de o parte, de la conexiunile dintre faptele, acțiunile și fenomenele contrare intereselor naționale, iar, pe de altă parte, de la indicatorii economico-financiar ce definesc activitatea la nivel macroeconomic și sesizând agravarea fenomenelor de declin, cu pronunțate tendințe degenerative, de extindere și generalizare a factorilor de criză până la stadii incontrolabile - a obținut, analizat și furnizat atât evaluări de risc, cât și date anticipative despre evoluția unor situații și fenomene rezultate din: insuficienta adaptare a cadrului legal specific la mutațiile intervenite în economie și la nivelul subsistemului pe care îl reglementează; incapacitatea mecanismelor de control de a face față

amplorii și complexității fenomenelor negative manifestate; aspectele individuale, cu legături multiple, privind disfuncții și ilegalități în acordarea de credite neperformante și fără asigurarea condițiilor de recuperare a acestora.

Veridicitatea aspectelor semnalate anticipativ a fost confirmată de desfășurarea ulterioară a evenimentelor, mai ales că unele măsuri de remediere necesare au fost aplicate incomplet sau distorsionat. Principalul flux de informații a fost constituit de semnalele referitoare la tendințele și, ulterior, evoluțiile spre situația de criză a băncilor CREDIT BANK și DACIA FELIX, cu impact negativ direct asupra stabilității sistemului bancar românesc, dar și asupra unor agenți economici de importanță națională, grav afectați de imposibilitatea de a mai putea beneficia de serviciile bancare la care erau îndreptați.

În urma declanșării de către organele abilitate a măsurilor de control și cercetare penală, efortul informativ al S.R.I. a fost canalizat în direcția susținerii acestor acțiuni prin furnizarea unor elemente suplimentare privind încercările de mascare a ilegalităților comise încă din etapa de constituire a capitalului social, în paralel cu cele necesare recuperării prejudiciilor produse de către factorii de conducere și celelalte persoane implicate.

Alte cazuri grave identificate și documentate informativ au fost puse în evidență și la nivelul altor instituții bancare și s-au caracterizat prin relevarea posibilității de apariție a unor factori de risc în planul siguranței naționale ca urmare a unor acte ilicite care au afectat anumite acțiuni de anvergură națională, cum este cea de sprijinire a producătorilor agricoli prin credite cu dobândă subvenționată.

În categoria enunțată se includ sesizările adresate Parchetului General în legătură cu prejudiciile aduse de directorii a două sucursale județene ale Băncii Agricole prin acordarea de credite de aproape 40 miliarde de lei, cu dobândă subvenționată, unor clienți care nu aveau acest drept sau care, prin documentele prezentate, nu au putut demonstra că sumele împrumutate au fost utilizate într-unul din scopurile prevăzute de lege, pentru care statul acoperă o parte din dobânda percepută.

Datele și informațiile privind vulnerabilitățile de natură să afecteze securitatea alimentară a țării, pe termen scurt și în perspectivă, au fost puse oportun la dispoziția factorilor abilitați să dispună luarea măsurilor necesare înlăturării acestora.

Astfel, s-a semnalat că sincopete în finanțarea lucrărilor agricole, lipsa unei veritabile piețe a cerealelor și achitarea cu întârziere a contravalorii produselor au determinat descurajarea producătorilor și neîncrederea în rentabilitatea unor culturi de bază care, în consecință, au fost abandonate ori drastic diminuate, ceea ce a impus completarea necesarului de consum prin importuri.

Totodată, intervenții periodice și oportune au fost întreprinse și cu referire la riscurile și amenințările derivate din degradarea continuă, până în zone critice, a principalelor elemente de structură ale securității

alimentare, respectiv potențialul agroproductiv, zootehnia, îmbunătățirile funciare și industrializarea produselor agricole.

Au fost identificate cazuri de degradare gravă a patrimoniului unor unități agroindustriale care, prin modalități de acțiune și consecințe, sunt susceptibile de subminare economică.

Semnificative în acest sens sunt cazurile a trei societăți comerciale cu profil agrozootehnic și de industrie alimentară cu o pondere însemnată în asigurarea cu produse specifice a populației din mai multe județe ale țării, care, datorită gestionării defectuoase și chiar ilegale a fondurilor bănești sau angajării în operațiuni de comerț exterior profund păgubitoare, au fost aduse în situații economico-financiare critice. Aceste cazuri au făcut obiectul sesizării Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție sau Curții de Conturi a României.

3.4. Lezarea capacității de control și decizie a statului și afectarea intereselor naționale în sectoarele strategice

Factorii de risc la adresa siguranței naționale din sfera economicului s-au concentrat în sectoarele și domeniile de importanță strategică, ce au făcut obiectul unui complex de acțiuni coerent concepute și desfășurate, inițiate de către unele cercuri de interese, firme și conerne străine, care au vizat ori au avut ca efect lezarea intereselor economice ale statului român și a capacității de control și decizie a autorităților naționale. De menționat că asemenea acțiuni au fost favorizate, în mare parte, de vulnerabilitățile existente în aceste sectoare, determinate de manifestarea unor factori interni cu înalt potențial destabilizator. Activitățile desfășurate de cercurile străine, care au îmbrăcat adesea forme specifice spionajului, au avut ca efect subminarea intereselor naționale în următoarele domenii de importanță strategică:

a) Resursele naționale de substanțe minerale utile

O serie de emisari străini, sub acoperire comercială, economică, științifică etc., au întreprins și desfășoară acțiuni organizate și coordonate pentru cunoașterea în detaliu a tuturor datelor (în vădit exces față de nevoile reale de marketing și parteneriat, pentru obținerea cărora sunt utilizate mijloace și metode specifice spionajului) din domeniile activității de cercetare, prospecțiunilor geologice, explorării și valorificării zăcămintelor de substanțe minerale strategice, metale rare, prețioase și radioactive, cât și pentru determinarea factorilor autohtoni abilitați să ia decizii în dezavantajul și cu prejudicierea intereselor românești.

După contracararea, în anul 1995, a activităților infracționale ale mai multor cetățeni români angrenați, împreună cu diferite persoane și firme din străinătate, în acțiuni ce vizau subordonarea intereselor României în domeniul resurselor minerale din zona Transilvaniei, s-a constatat că activitatea ostilă a unor cercuri externe interesate continuă. Astfel, de la

Începutul anului în curs, au fost depistați doi cetățeni străini care au încercat să scoată din țară, pe căi ilicite, documente și probe geologice ce constituiau secrete economice a căror divulgare ar fi permis evaluări cu privire la rezervele de substanțe minerale de importanță strategică din diferite zone ale județelor Maramureș, Satu-Mare și Alba. Acțiunile respective s-au realizat prin implicarea a doi geologi români, racolați de către străini, cărora le-au pus la dispoziție date și documente, prin transmiterea acestora fiind periclitată siguranța națională. Ca urmare, s-a luat măsura sesizării organelor de cercetare și urmărire penală în legătură cu faptele infraționale ale tuturor persoanelor implicate.

În același context, sub acoperirea interesului de parteneriat economic, un comerciant străin, suspectat de apartenență la un serviciu de informații extern, a angrenat un cadru de conducere al unei exploatare miniere din Transilvania în activități de culegere de date și documente secrete de stat privind rezervele de aur și argint din zonă. Faptele cetățeanului român, implicat în acțiuni de divulgare a secretului de stat, au făcut obiectul sesizării Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

De menționat că, în legătură cu un caz de trădare prin transmiterea de secrete semnalat Parchetului General, care a fost trimis în instanță și asupra căruia s-a pronunțat condamnarea, serviciul nostru a furnizat informații și probe suplimentare care au permis disjungerea cauzei și începerea urmăririi penale asupra altor doi cetățeni români implicați în caz.

Serviciul Român de Informații a sesizat, în mod repetat, factorii de răspundere la diferite niveluri - departamental și guvernamental - în legătură cu consecințele destabilizatoare în plan economic și social cauzate de amploarea, repetarea și cumulul unor fapte și fenomene manifestate în domeniu: încercări de prejudiciere a părții române în relațiile de cooperare economică externă; tergiversarea adoptării și întreprinderii unor măsuri ferme, viabile și temeinic fundamentate de restructurare și modernizare; deturnări de fonduri de la destinațiile stabilite; diminuarea potențialului intern de cercetare, explorare și punere în valoare a zăcămintelor subsolului etc..

A fost semnalată, de asemenea, existența unor pagube, evaluate la peste 1.000 miliarde lei, rezultate din abandonarea unor lucrări specifice, unele aflate în stadii avansate de execuție sau chiar finalizate, în care zăcămintele descoperite au fost compromise, iar o serie de instalații și echipamente complexe au rămas imobilizate și supuse degradării și descompletării.

b) Sistemul energetic național

A fost obținut și valorificat un volum mare de informații privind disfuncțiile și dezechilibrele din sistemul energetic național, care au pus în evidență și au permis înlăturarea unor cauze și condiții favorizante acumulate în timp, de natură să amplifice riscul declanșării unei avarii generalizate, cu consecințe dramatice în plan economico-social, prin crearea unor pagube materiale greu dacă nu imposibil de suportat de economia României.

Pe aceleași coordonate s-au înscris și sesizările referitoare la cauzele, consecințele și responsabilitățile privind sincopel în asigurarea resurselor energetice primare, derularea cu mari întârzieri a programelor de modernizare a componentelor sistemului, premisele de insecuritate cu urmări similare actelor de diversiune în structurile de producție, transport și distribuție, precum și alte fapte și fenomene care puteau afecta starea de echilibru și stabilitate în domeniul energetic.

Am semnalat, totodată, riscul ca procesul de integrare a mecanismului economico-social național în structurile europene să fie serios frânat și ca urmare a nerealizării etapelor prevăzute în strategia de modernizare și restructurare a sectorului energetic. Din această perspectivă, restanțele acumulate până în prezent sunt de natură să perpetueze menținerea Sistemului Energetic Național la un nivel tehnologic scăzut și exploatarea acestuia în condiții neeconomice.

Ca urmare, s-au conturat premise ca, în cazul continuării evoluției actuale, în locul creșterii gradului de asigurare din producția internă a energiei electrice necesare, capacitățile autohtone să intre într-o perioadă prelungită de recesiune, situație în care România ar fi nevoită să importe din ce în ce mai multă energie, ceea ce ar atrage reducerea potențialului propriu de susținere a viitoarelor decizii economice strategice.

O atenție aparte s-a acordat protecției contrainformative și prezervării intereselor naționale în domeniul energiei nucleare, unde, printr-un volum apreciabil de muncă, au fost puse în evidență acțiuni ale unor grupuri externe care urmăresc punerea în dependență a acestui sector.

De asemenea, activitatea informativă a fost constant orientată în direcția cunoașterii și prevenirii prejudicierii intereselor naționale în derularea contractelor și a programului nuclear energetic.

Pentru prejudiciile create părții române prin gestionarea necorespunzătoare a creditelor atrase pentru finalizarea Unității nr. 1 de la Cernavodă, urmare a neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu de către persoane cu funcții de decizie în domeniu, a fost sesizat Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție. Ulterior semnalării, Serviciul Român de Informații a pus la dispoziția organelor de cercetare și urmărire penală și alte date și informații în cauza respectivă, inclusiv documente cu valoare probatorie.

c) **Căile de comunicație**

Principalele riscuri la adresa siguranței naționale ce se conturează în domeniul **căilor de comunicație**, care au făcut obiectul informării beneficiarilor legali, sunt derivate din starea de degradare și uzură a acestora, precum și din stadiul precar al îndeplinirii criteriilor și standardelor impuse de necesitatea integrării în sistemele europene și internaționale corespondente.

Un volum important de informații a fost obținut cu privire la disfuncțiile majore înregistrate în derularea programelor de redresare și

modernizare a infrastructurii și capacităților de comunicație. Serviciul Român de Informații a adus în mod constant la cunoștința factorilor abilitați date și informații ce confirmau faptul că stadiul reabilitării structurilor naționale în domeniu este de natură să ducă la amânarea cuplării la rețelele regionale, europene și internaționale, ceea ce creează riscul izolării României de traseele și magistralele europene de transport și telecomunicații, cu consecințe economice defavorabile țării.

Efortul informativ al serviciului a fost orientat și spre sesizarea și informarea permanentă asupra faptelor, situațiilor și condițiilor favorizante ale diminuării și degradării îngrijorătoare a potențialului și capacităților operaționale ale infrastructurii și mijloacelor de comunicație, concluziile puse la dispoziția factorilor abilitați din administrația centrală și locală evidențiind pericolul producerii unor evenimente cu consecințe catastrofale.

Astfel, pe baza evaluării datelor și informațiilor obținute s-a informat cu privire la faptul că gradul de corelare a lucrărilor de modernizare a infrastructurii căii ferate autohtone cu cele întreprinse în țările vecine, în vederea cuplării la magistralele europene de mare viteză Nord-Sud și Est-Vest, precum și a celor pentru traficul combinat, este nesatisfăcător atât din punct de vedere calitativ, cât și din cel al termenelor de realizare. Întârzieri deosebite a marcat și programul de redresare a S.N.C.F.R. în ceea ce privește modernizarea parcului de vagoane de călători și marfă, actualele capacități feroviare neîndeplinind, în totalitate, condițiile de acceptabilitate pe culoarele europene de transport.

În mod similar, realizarea programului de integrare a căilor de comunicații rutiere naționale în sistemul pan-european de transport înregistrează întârzieri, iar calitatea lucrărilor executate este necorespunzătoare. Astfel, definitivarea autostrăzii București-Constanța, componentă a Programului Trans-European Motorway, se tergiversează de mai mulți ani.

De asemenea, informațiile obținute și valorificate prin sesizarea factorilor de decizie abilitați au surprins faptul că elementele principale ale siguranței navigației fluviale sunt necorespunzătoare, ceea ce va putea conduce la serioase dificultăți în procesul de integrare a țării în circuitul intereuropean, respectiv Canalul Rhin-Main-Dunăre.

În domeniul telecomunicațiilor au fost depistate acte și fenomene care au condus la nerespectarea termenelor și condițiilor tehnice de realizare a rețelei publice digitale de transmisiuni prin cablu cu fibră optică, fapt de natură să inducă serioase riscuri în legătură cu interconectarea sistemului național la traficul european și mondial și al integrării și fuzionării accelerate a tehnologiilor informatice cu comunicațiile.

Au fost, totodată, investigate și valorificate informativ numeroase situații care favorizau crearea și menținerea unor stări de insecuritate, de degradare ori aducere în fază de neutilizare - care erau de natură să conducă la producerea de evenimente cu consecințe grave - a mijloacelor de transport, a instalațiilor de dirijare, semnalizare și supraveghere a circulației feroviare și aeriene, a infrastructurii rutiere și a componentelor sistemului național de telecomunicații.

Un volum important de informații, care au fost aduse la cunoștința factorilor abilitați, a fost obținut cu privire la modul defectuos de derulare a

contractelor de închiriere a navelor maritime către firme private, autohtone sau străine, companiile de navigație românești înregistrând până în prezent pierderi evaluate la circa 30 milioane dolari S.U.A. prin neîncasarea drepturilor prevăzute pe perioada exploatării vaselor.

S-a semnalat, totodată, că în derularea acestor contracte firmele de shipping private, exploatănd multitudinea posibilităților de sustragere de la un control financiar riguros atât din partea armatorilor cât și a organelor specializate, și-au însușit în mod ilegal zeci de milioane de dolari S.U.A. care, pe fond, se constituie în prejudicii aduse companiilor de navigație naționale. Sumele respective, depozitate în conturi din străinătate, provin din supraevaluarea cheltuielilor cu reparațiile efectuate la nave în șantiere din exterior, precum și din cele rezultate ca urmare a diminuării până la anulare a contravalorii beneficiilor obținute din activitățile comerciale desfășurate cu vase românești.

De asemenea, s-a informat în legătură cu riscurile de siguranță derivate din starea tehnică deosebit de precară a navelor maritime românești, datorată atât neîntreținerii și neefectuării reparațiilor (în condițiile exploatării intensive și vechimii acestora), cât și indisciplinei și incompetenței echipajelor, ceea ce a condus la refuzuri ale navlositorilor străini de a angaja nave cu pavilion românesc.

Totalul dezinteres al firmelor private de shipping față de accentuarea deficiențelor de ordin tehnic ale mijloacelor de navigație închiriate a condus la numeroase rețineri și arestări în porturi străine, așa cum au fost cazurile navelor GIURGIU și GHEORGHENI (proprietar NAVROM), BLAJ (PETROMIN) și ROMAN (ROMLINE), dar și la declanșarea unor minirevolte datorită condițiilor de viață precare de la bordul altora, dintre care menționăm: FOCSANI, AVRIG și FELDIOARA (armator NAVROM), MARAKI și ELENI (ROMLINE).

Procentul mare de rețineri ale unor nave românești, datorate stării lor tehnice neacceptabile - respectiv 25%, față de media europeană de 6% -, situează flota comercială în rândul celor cu grad maxim de insecuritate. Din acest motiv, în raportul întocmit de COMITETUL DE PORT STATE CONTROL, aflat sub incidența Memorandumului de la Paris, s-a propus includerea navelor românești în rândul cazurilor prioritare de inspecții în porturile din țările dezvoltate - ceea ce, previzibil, va conduce la creșterea numărului de nave arestate.

Pe lângă întreținerea deficitară a vaselor închiriate, cel mai mare risc pentru companiile de navigație îl reprezintă posibilitatea ca la preluare, după expirarea contractelor, navele în cauză să fie însoțite de datorii importante, întrucât o mare parte dintre acestea a fost gătată pentru garantarea unor împrumuturi luate de către firmele private, care au șanse minime de a fi rambursate băncilor creditoare. În plus, pentru recuperarea sumelor respective, băncile pot dispune sechestrarea navelor în orice port din lume și vânzarea lor la licitație.

Având în vedere și ieșirile din exploatare ca urmare a expirării duratei normale de funcționare, evoluția de perspectivă a capacității naționale de

transport maritim relevă o scădere alarmantă cu tendințe de accentuare, estimându-se că în următorii 10 ani România nu va mai dispune de flotă maritimă comercială. De altfel, și perspectiva completării flotei cu nave noi este incertă, întrucât șantierele navale autohtone, care au în construcție 35 de vase contractate cu companiile românești, intenționează să le vândă unor beneficiari externi. Consecințele diminuării progresive a numărului de nave maritime se vor materializa în scăderea traficului de mărfuri prin porturile românești, reducerea și chiar desființarea unor culoare de transport din zona maritimă autohtonă și, nu în ultimul rând, la dependența comerțului românesc pe mare de interesele și oferta armatorilor străini.

Deși o serie de riscuri și vulnerabilități în domeniul căilor de comunicație se mențin, datele cuprinse în informările puse la dispoziția factorilor abilitați au fost receptate în mod corespunzător și au servit la luarea măsurilor de prevenire și corecție necesare.

d) Industria de apărare

Persistența unor disfuncții și absența perspectivei de ameliorare a fenomenelor grave identificate **în sectorul industriei de tehnică militară**, care prefigurează o serie de amenințări la siguranța statului prin subminarea capacității de apărare a țării, au făcut, și în acest an, obiectul sesizării factorilor abilitați, potrivit Legii siguranței naționale.

Au fost identificați reprezentanți de firme străine și comercianți care au desfășurat activități în scopul penetrării structurilor autohtone de decizie cu atribuții în domeniu - atât la nivel central, cât și teritorial - pentru promovarea propriilor interese în detrimentul celor românești. Disfuncțiile interne în domeniu, precum și interesele personale ale unor responsabili autohtoni au condus la prejudicierea capacităților de producție specială, care au fost angrenate în activități comerciale dezavantajoase.

Astfel, în cazurile a trei societăți din cadrul regiilor RATMIL și ROMPIRO, datorită contractelor dezavantajoase de export a produselor speciale, dar și a celor cu destinație civilă, s-au înregistrat cumulativ prejudicii de peste 10 miliarde de lei, ceea ce - conturându-se elementele constitutive ale infracțiunii de subminare economică - a impus sesizarea organelor de cercetare și urmărire penală.

Serviciul Român de Informații a sesizat, în mod curent, în legătură cu manifestarea unor deficiențe și discontinuități în elaborarea și materializarea programelor de restructurare în domeniu, de natură a slăbi capacitatea de apărare a țării.

Am informat, totodată, că diminuarea și, în unele situații, stagnarea producției de tehnică militară s-au soldat cu abandonarea unor linii tehnologice pretabile la modernizări, ale căror capacități sunt supuse degradării și aducerii în stare de neîntrebuințare, sesizând oportun astfel de cazuri.

3.5 Periclitarea sănătății populației

În perioada de referință s-au constatat menținerea și evoluția unor factori majori de risc cu incidență asupra **stării de sănătate a populației**, încălcându-se, astfel, dreptul la ocrotirea sănătății, expres certificat de Constituție.

Printre cauzele care au favorizat această situație menționăm:

- diminuarea fondurilor alocate asistenței sanitare, prin deturnarea unor importante sume de bani și încheierea, în urma unor licitații formale, de contracte dezavantajoase cu diferite firme private.

Cazuri de acest gen au fost descoperite la mai multe unități spitalicești din Capitală, precum și în județele Dâmbovița și Constanța, unele dintre ele aflându-se în ancheta organelor specializate.

În context, este de menționat faptul că producătorii autohtoni de medicamente și materiale sanitare beneficiază de prea puțină protecție în fața acțiunilor de dumping promovate pe piața românească de interese străine. Astfel, SANEVIT S.A. Arad, producător de seringi de unică folosință, înființat după 1989, este lipsit de perspectiva desfacerii pe piața internă, preferându-se achiziționarea de seringi din import;

- nerespectarea tehnologiei de fabricație a unor produse destinate consumului alimentar, care prezintă pericol pentru segmente importante de populație.

Semnificativ este cazul de producere a alcoolului alimentar din porumb tratat cu pesticide, în care sunt implicate societăți comerciale din București și județele Covasna, Botoșani, Suceava și Arad;

- introducerea în țară ca ajutoare umanitare și punerea în circuit a unor medicamente cu termen de valabilitate expirat.

Într-un județ din sudul țării au fost aduse peste o tonă de astfel de medicamente, iar în altul, din aceeași zonă, s-a achiziționat din Germania o cantitate importantă de vată și pansamente sterile fabricate în anul 1938, care au trebuit să fie distruse.

Acestor factori de risc li se adaugă scoaterea din circuitul sanitar a unor unități spitalicești, degradarea aparaturii medicale, nereabilitarea și abandonarea sistemului de dispensare rurale, disfuncții în asigurarea asistenței de urgență, fenomene care persistă și se agravează.

Întreaga problemă cu incidente grave asupra stării de sănătate a populației a fost cuprinsă în numeroase informări adresate Ministerului Sănătății și altor factori abilitați, iar în unele cazuri a făcut obiectul sesizării Parchetului General.

Riscurile de ordin ecologic se constituie în factori agravanți ai

situațiilor sus-menționate și produc efecte negative pe termen lung asupra stării de sănătate a populației.

Astfel, au fost identificate și sesizate oportun multiple situații de deversare accidentală ori intenționată de substanțe nocive sau de ape reziduale neepurate, care au condus la deteriorarea gravă a calității apei potabile, ceea ce este de natură să favorizeze declanșarea unor epidemii cu urmări deosebite pentru sănătatea populației.

De asemenea, nerespectarea regimului substanțelor toxice de uz fitosanitar (îndeosebi a celor cu termenul de valabilitate depășit), interzise la folosire, precum și neidentificarea lor și neaplicarea tehnologiilor de neutralizare și distrugere a acestora a condus la transformarea spațiilor de depozitare în adevărate focare de poluare, iar degradarea ambalajelor a facilitat infiltrarea substanțelor toxice în sol.

În prezent, la nivelul întregii țări se află stocate 1.167 tone substanțe de uz fitosanitar declarate interzise, cu termen de valabilitate depășit sau neidentificate, printre județele cu mari stocuri de asemenea produse numărându-se Iași (130 tone), Teleorman (108 tone) și Arad (107 tone).

Deși prin adoptarea Legii mediului (nr. 137/1995) s-a urmărit introducerea unei discipline stricte în activitatea agenților economici, care să aibă drept consecință reducerea poluării, metodologia greoaie de acordare a avizului de mediu, coroborată cu ambiguitatea unor articole din lege sau a altor acte normative cu aplicabilitate în domeniu, permite eludarea reglementărilor în vigoare.

3.6. Mișcări anticonstituționale: separatism etnic, extremism politic, organizații ilegale care aduc atingere siguranței naționale

a) *Separatism etnic*

Actualul context social-politic și economic a condus la sporirea incisivității unor cercuri din străinătate, care încearcă subminarea aspirațiilor României de dezvoltare a statului de drept și integrare euro-atlantică, destabilizarea procesului construcției europene zonale. Se încearcă inducerea, în rândul opiniei publice, a ideii așa-zisei legitimități a unor schimbări teritoriale, prin subminare sau presiuni economice, afectând și țara noastră.

Datele și informațiile deținute de Serviciul Român de Informații relevă că purtătorii unor asemenea năzuințe antiromânești și antieuropene au dovedit, în perioada la care se referă raportul, o sârguință deosebită în a strânge, prelucra și interpreta tendențios anumite date, materiale de arhivă și alte documente, în vederea "fabricării unor modele istorice" pentru justificarea deturnării procesului de construcție europeană în favoarea unor interese revizioniste.

Concomitent cu multitudinea metodelor și modalităților propagandistice la care se recurge pe plan extern, se remarcă faptul că

agenți străini desfășoară acțiuni de influență în comunitățile de conaționali, în vederea dirijării lor spre acțiuni autonomist-separatiste de factură etnică.

În mod constant, premisele și factorii de risc care definesc această problematică sensibilă au făcut obiectul informării organelor abilitate.

În particular, s-au remarcat acțiunile antistatale desfășurate de către exponenții autonomismului separatist maghiar. Asemenea acțiuni au fost inițiate de unele structuri organizatorice anticonstituționale și vizează asumarea și exercitarea unor competențe de natură legislativă și executivă în zonele cu populație preponderent maghiară.

Sunt semnificative, pe această linie, activitățile desfășurate de către **Consiliul Consultativ din Secuime** (organism ce cuprinde reprezentanți ai celor opt foste scaune secuiești, respectiv: Mureș, Ciuc, Odorhei, Gheorgheni, Baraolt, Covasna, Sfântu Gheorghe și Târgu Secuiesc), care în esență au avut ca obiectiv:

- finalizarea documentelor menite să confere cadrul "legal" realizării autonomiei comunitare maghiare, în general, și a autonomiei teritoriale în zona secuiască, în special;

- demersurile insistente pentru impunerea acestor documente dezbaterii și adoptării oficiale de către reprezentanții maghiari, conferindu-le conotații politice;

- incitarea conaționaliilor în susținerea și sprijinirea demersurilor menționate, prin acțiuni desfășurate în cadru restrâns sau mediatizări interne și externe, folosind tactici și practici specifice diversiunii.

În categoria acțiunilor identificate și documentate de către S.R.I., prin care se vizează dezvoltarea și consolidarea bazei de sprijin preconizată a fi antrenată în concretizarea strategiei autonomiste inițiată de extremiștii maghiari autohtoni și străini, reținem demersurile și activitățile organizate în această perioadă de către membrii și simpatizanții **Platformei "Inițiativa Maghiară Ardeleană"** sau ai altor grupări constituite ad-hoc, pentru realizarea unor pași concreți în crearea structurilor autonomiste, încercând să surprindă autoritățile de stat și, în general, societatea românească, prin politica faptului împlinit.

Un asemenea caz a fost reprezentat de întâlnirile așa-zisului "**Grup de Inițiativă pentru Societatea Civilă a Pământului Secuiesc**" ("**Terra Siculorum**"), în cadrul cărora a fost abordată problema adoptării **Statutului Autonomiei Pământului Secuiesc** și a aplicării acestuia la nivelul zonei respective.

Un domeniu important inclus strategiei de realizare a unui sistem separat de instituții ale comunității maghiare l-a reprezentat continuarea demersurilor vizând crearea ilegală a unei rețele de învățământ de toate gradele, exclusiv maghiar.

Au continuat, astfel, să funcționeze în localități din Transilvania (Oradea, Miercurea Nirajului, Odorheiu Secuiesc, Miercurea-Ciuc, Sfântu Gheorghe) unități de învățământ de grad universitar și post-universitar arondate la instituții de învățământ superior ori la alte organisme din străinătate, subvenționate și asigurate din exterior cu personal și material didactic. Reține atenția faptul că activitățile acestor secții se desfășoară, în majoritatea cazurilor, în imobile (unități școlare) aparținând patrimoniului inspectoratelor școlare județene, folosesc material didactic și programe de învățământ elaborate în străinătate, lipsite de aprobările necesare din partea ministerului de resort, situație ce contravine actualei legi în domeniu și Constituției țării.

b) **Extremism politic**

Preocupările tangente **extremismului de dreapta** au avut, în continuare, ca protagoniști reprezentanții ideologiei legionare, care au perseverat în direcția reabilitării și reorganizării "Legiunii Arhanghelului Mihail", creării de noi structuri și răspândirii doctrinei prin diversificarea mijloacelor de propagandă, având ca obiectiv strategic realizarea unității de acțiune a "Mișcării".

Paleta propagandistică a cuprins editarea de cărți și publicații, răspândirea de casete audio și video, organizarea de simpozioane, conferințe, dezbateri și altele, destinate promovării ideologiei legionare la nivelul întregii țări și îndeosebi în centre universitare, punându-se accent pe atragerea tineretului.

Cuiburile legionare, structuri specifice "Mișcării", au proliferat, continuând să desfășoare activități fără autorizare legală.

În prezent există asemenea structuri în București, Sibiu, Constanța, Craiova, Brașov și Câmpulung Moldovenesc, iar în curs de coagulare la Mediaș și Alexandria.

Activitățile desfășurate în cuiburi, într-o atmosferă cazonă și cu ritualuri specifice (depunerea jurământului, marșul în formație, uniforme și drapelul), au determinat treptat radicalizarea poziției unora dintre membri. S-a conturat astfel o tendință tot mai evidentă spre manifestări de factură extremistă, rasistă și antisemită, în unele situații trecându-se chiar la amenințări urmate de acte concrete de materializare, așa cum s-a întâmplat într-un municipiu reședință de județ din centrul țării, unde tineri legionari au folosit explozivi improvizați pentru timorarea unor minoritari.

Un element care dă dimensiuni sporite de risc pentru siguranța națională este încheierea unui anume ciclu organizatoric prin unificarea cuiburilor într-o "familie" și desemnarea unui lider național.

Paralel, în rândul altor adepți ai acestei ideologii își face loc o nouă orientare, care, având și girul unor legionari din exterior, se bazează pe ideea că funcționarea cuiburilor și portul uniformei legionare, precum și recurgerea la atitudini sfidătoare sunt contraproductive, considerându-se mai utile activitățile restrânse și discrete, care să scape controlului

autorităților. Exponenții acestui curent au inițiat contacte cu organizații internaționale de extremă dreapta, de la care au început să primească ajutoare și sprijin, inclusiv prin stagii de pregătire, luându-se în discuție și posibilitatea procurării și introducerii ilegale în țară de armament și muniție.

Pe fondul acestor legături, unii tineri români, simpatizanți ai extremismului de dreapta, ar putea fi determinați să recurgă la metode violente în anumite situații conjuncturale.

În scop preventiv, în multe situații concrete din județele Suceava, Olt, Neamț, Dolj, Bacău și Iași, Serviciul Român de Informații a întreprins măsuri specifice adecvate, iar în altele, precum sunt cele din Dâmbovița, Sibiu și Vâlcea, care au căpătat nuanțe extremiste, a fost sesizat Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.

Deși la nivelul țării noastre amploarea manifestărilor cu caracter legionar este mai redusă, comparativ cu recente izbucniri ale extremismului de dreapta din alte state din zonă, deseori aceste activități au găsit un ecou nemeritat în mass media străine, care le-au folosit pentru a altera imaginea României și a submina interesele țării.

Prin operațiuni propagandistice, dublate de metode specifice dezinformării, cercuri externe interesate în blocarea efortului României de integrare euro-atlantică au insinuat ideea că România ar tolera renașterea extremismului de dreapta, fiind interesată în constituirea unor grupuri armate naționalist-fasciste, care să preia puterea în anumite zone limitrofe țării noastre. Vizându-se instaurarea unei stări de neîncredere și tensiune în regiune, se insinuează, astfel, că România ar fi interesată în expansiunea teritorială în detrimentul țărilor vecine.

Alte informații atestă interesul mai multor cetățeni străini de origine română, care acționează în cadrul unor organizații fasciste și rasiste din exterior, de a reveni în țară și a constitui nuclee similare, în acest sens desfășurând activități de propagandă și atragere de aderenți.

Astfel, un cetățean străin de origine română, membru al unei organizații naționalist-rasiste din străinătate, intenționează să înființeze și în România o structură asemănătoare. Potrivit afirmațiilor străinului, recrutarea persoanelor ar urma să se facă după criteriile naționaliste, similare celor aplicate de naziști, dar adaptate condițiilor din țara noastră. Respectivul acționează pentru atragerea de aderenți prin difuzarea de materiale propagandistice cu conținut rasist, atenția fiindu-i îndreptată, în principal, spre tinerii adepți ai unor curente nonconformiste.

Asemenea încercări, semnalate în județele Vâlcea și Sibiu, fac obiectul documentării, iar în funcție de rezultat, urmează să fie sesizate organele abilitate.

Și activitățile de sorginte comunistă, fără a avea amploarea și exprimarea celor de dreapta, au continuat în afara cadrului legal, cei implicați speculând dificultățile economico-sociale actuale pentru a inocula ideea unei așa-zise "necesități" a restaurației.

Ca urmare a măsurilor specifice de prevenire întreprinse, precum și a celor luate de Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, unii dintre lideri au renunțat la asemenea activități ori și le-au limitat, însă unele grupuri disidente desprinse din P.C.R. - Târgu Jiu continuă să activeze, deși repetatele încercări de înscriere în registrul partidelor politice s-au soldat cu tot atâtea eșecuri.

Liderii acestor grupări susțin că au filiale în majoritatea județelor țării. În realitate, audiența lor este slabă și se sprijină doar pe un număr redus de persoane din județele Timiș, Mehedinți și Gorj.

Printre inițiativele unor exponenți ai acestei ideologii se regăsește și aceea de înființare a unei asociații al cărei scop să-l constituie "lupta anticapitalistă", existând informații privind tentative de promovare a unei forme de troțkism autohton.

Intenții de constituire a noi nuclee de sorginte comunistă sunt semnalate, în continuare, în județele Neamț, Bacău, Arad, Dâmbovița, Argeș, Prahova, Brăila, Galați, Maramureș, Sălaj și municipiul București.

c) Activități ilegale de diferite nuanțe care aduc atingere siguranței naționale

Un alt factor de agresiune cu incidență asupra stării de siguranță națională și a valorilor fundamentale apărute de Constituție îl constituie grupările pseudoreligioase, prin deturnarea dreptului la libertatea conștiinței în vederea implantării de ideologii anti-democratice și acoperirea de activități frauduloase sau chiar criminale.

Activitatea acestor grupări cunoaște o intensificare, iar în ultima perioadă chiar o radicalizare, prin instigarea la nerespectarea ordinii și normelor statului de drept, promovarea intoleranței, fanatismului și extremismului de nuanță religioasă.

Astfel, emisari ai unei grupări religioase au penetrat în România, acționând sub acoperire cultică pentru studierea, verificarea și racolarea unor adepți din diverse medii socio-profesionale, preponderent ale intelectualității și tineretului studios, în vederea culegerii de informații. Falși emisari cultici au reușit, într-un județ din sud-estul țării, constituirea unui nucleu format din aproximativ 30 de tineri - elevi, studenți și profesori - asupra cărora exercită în mod constant presiuni vizând deturnarea spirituală și comportamentală, depersonalizarea, renunțarea la continuarea studiilor și la familie, negarea normelor morale și de drept. Se urmărește, astfel, punerea în dependență a respectivelor persoane față de așa-ziii lideri spirituali și, totodată, subminarea conștiinței civice a respectivelor persoane, care pot, astfel, să fie manipulate în vederea strângerii de informații.

Parchetul General a fost sesizat în legătură cu activitățile ilegale ale respectivei grupări.

Și alte pseudoreligii inculcă adepților atitudini de nerecunoaștere a statului de drept și a instituțiilor sale legal constituite. Așa-numitele lor practici de inițiere și ritualuri pseudo-religioase, adesea de o mare

inventivitate, maschează tehnici subtile de manipulare a conștiinței, încât, pe terenul nihilismului astfel instalat, adeptii să poată fi folosiți la activități ce nu au nimic comun cu religia.

În ultima perioadă, deosebit de virulente în acest sens se dovedesc grupările religioase "Lumină și iubire" și "Familia" (fostă "Copiii Domnului" - interzisă în mai multe țări din Europa, America și Australia), care au racolat tineri din București și mai multe județe, împingându-i într-o desocializare și alienare aproape totale.

S-a extins îngrijorător, fără a avea totuși dimensiune de fenomen, **curentul satanist**, un cult al morții și al violenței, cu consecințe grave în plan comportamental - consum de droguri, orgii, profanări de morminte, suicid și omucideri. În pofida aparentului haos promovat de această formă de nihilism, satanismul este orientat în vederea unor activități ilegale, dintre care o parte - ținând mai ales de traficul de droguri - sunt de o mare gravitate. De la prezența sa în câteva județe în anul trecut, înregistrăm în prezent adeziuni la satanism în cel puțin 15 - începând cu Argeș, Brașov, Dâmbovița, Constanța, Iași, Harghita, Hunedoara, Prahova, Neamț, Timiș, Teleorman și Tulcea, precum și municipiul București.

Într-un județ din sud-vestul țării, un asemenea nucleu este condus chiar de profesoara elevilor componentei. Nici anul acesta nu a lipsit "supremul sacrificiu pe altarul lui Satan", un tânăr din Tulcea spânzurându-se.

Dacă la influențele nocive pe care le inculcă aceste grupări pseudoreligioase adăugăm și tendința, tot mai frecvent semnalată, de folosire a unor asemenea acoperiri pseudo-cultice pentru a înlesni pătrunderea substanțelor psihotrope și a drogurilor în unitățile de învățământ, tabloul agresiunilor asupra mediului juvenil capătă configurații îngrijorătoare.

Aspectele menționate, cauzele și consecințele acestora au făcut obiectul a numeroase informări adresate ministerelor învățământului, de interne, al tineretului și sportului, prefecturilor și inspectoratelor școlare, numeroase cazuri fiind și mediatizate.

3.7. Terorismul și unele fenomene conexe (crima organizată, imigraționismul)

Activitățile desfășurate în plan informativ, în ultimul an, de structurile specializate ale instituției au vizat preponderent prevenirea comiterii de acțiuni teroriste, contracararea activităților conexe de natură organizatoric-operatională, precum și asigurarea securității obiectivelor avute în competență.

Prezența în România a unor structuri aparținând principalelor organizații extremist-teroriste internaționale, atât de esență fundamentalist-

islamică cât și de natură etnico-separatistă, a generat în perioada de referință factori de risc la adresa siguranței naționale.

Indiferent de obiectivele specifice urmărite de către aceste organizații extremist-teroriste în România, s-a constatat o convergență a direcțiilor lor de acțiune, respectiv:

- crearea și consolidarea structurilor de acoperire (de tipul unor fundații și asociații culturale, religioase sau profesionale), prin care să se desfășoare și activități de influențare a opiniei publice autohtone și internaționale;

- derularea de activități informative proprii, în scopul culegerii de informații și date operative despre ținte potențiale și al elaborării planurilor de acțiune.

În raport cu particularitățile și conexiunile situațiilor respective, în perioada de referință, ca urmare a măsurilor informativ-operative specifice:

- au fost identificați (și ulterior expulzați din țară) 19 cetățeni străini membri ai unor organizații teroriste, angrenați în săvârșirea unor acte preparatorii vizând comiterea de atentate împotriva unor reprezentanțe diplomatice străine;

- s-a acționat, în 5 cazuri, pentru anihilarea planurilor de comitere a unor acțiuni teroriste;

- s-a prevenit, în 8 cazuri, desfășurarea unor acțiuni de protest public, care, prin numărul mare de cetățeni străini implicați, ar fi putut degenera în acțiuni violente împotriva unor reprezentanțe diplomatice din România.

Pe teritoriul național, un alt factor de risc major pentru siguranța națională l-a constituit interferarea unor activități ale organizațiilor teroriste cu segmente specifice criminalității organizate (activități comerciale ilegale, acțiuni de contrabandă cu armament, muniție, explozivi, substanțe toxice sau radioactive, atacuri armate, răpiri, sechestrări de persoane, plasarea de dispozitive explozive etc.).

Datele și informațiile obținute au evidențiat atât implicarea în acțiuni specifice crimei organizate a membrilor și simpatizanților unor organizații extremist-teroriste - interesate să-și finanțeze și să-și susțină logistic activitatea - cât și consolidarea prezenței în România a celor mai cunoscute clanuri mafioate internaționale.

În colaborare cu organele Ministerului de Interne, s-au întreprins măsuri de expulzare a doi reprezentanți de marcă ai mafiei internaționale, care vizau coordonarea pe teritoriul țării a unor rețele complexe de reciclare a fondurilor provenite din activități ilicite. Cu acest prilej, s-a prevenit spălarea unei sume estimate la 4-500 milioane dolari S.U.A..

Ca urmare a informărilor constante și exacte furnizate de S.R.I. organelor specializate ale Ministerului de Interne, a fost posibilă capturarea unor considerabile cantități de armament, muniții, droguri și valută falsă.

Ca urmare a permeabilizării granițelor și a condițiilor interne propice, s-a constatat apariția și în România a unui adevărat conglomerat de clanuri mafioate italiene, rusești și chinezești, aflate în plin proces de structurare.

Mafia italiană - reprezentată de clanuri precum "Sacra Corona Unita", "Cosa Nostra", "Camorra", "N'Drangheta", "La Stida" - manifestă un interes constant pentru implantarea și consolidarea de nuclee în România. În acest scop, se urmărește achiziționarea de întreprinderi hoteliere, cazinouri, magazine și realizarea de investiții în activități comerciale en-gros, în paralel cu încercarea de a realiza o racordare cu structurile teroriste.

Mafia rusă și cea ucraineană și-au extins operațiunile ilegale în România, sporind pericolul amplificării manifestărilor de narco-terorism și crimă organizată.

Pe de altă parte, a continuat preocuparea lumii interlope autohtone de a importa modele de organizare și proceduri specifice activității de tip mafiot, caracteristică fiind proliferarea structurilor specifice, care, în unele orașe ale țării, și-au împărțit zonele de influență.

În legătură cu amploarea fenomenului, semnalăm diseminarea și instalarea acestui sistem în București și județele Timiș, Dolj, Gorj, Vâlcea, Mehedinți, Prahova, Dâmbovița, Buzău, Vrancea și Constanța.

Grupările de tip mafiot au continuat să exercite o puternică presiune, inclusiv asupra unor factori ai administrației locale, concomitent cu încălcarea gravă a drepturilor și libertăților cetățenești.

Imigraționismul, fenomen în constantă ascensiune, s-a concretizat în principal în tranzitarea ilegală a teritoriului național de către grupuri de persoane (care de regulă intenționează să ajungă în Occident), dar și în rămânerea clandestină în țară a unora dintre acestea. Dezvoltarea continuă a fenomenului a generat pericolul pătrunderii în țara noastră, pe filierele deja constituite, și a unor elemente cu antecedente de natură teroristă.

De asemenea, s-a stabilit că printre componenții acestor grupări se află și persoane angrenate anterior în diverse conflicte regionale sau urmărite de către autoritățile din statele lor de origine pentru actele teroriste comise.

În context, au fost identificați etnici kurzi, sikh și tamili, mercenari pakistanezi sau afgani care au participat la conflictul din Bosnia-Herțegovina, precum și membri ai unor grupări extremiste arabe.

Prezența în țară a numeroase persoane din categoriile menționate a fost favorizată și de curențe ale cadrului legal privind regimul străinilor, care nu conține norme juridice precise în legătură cu drepturile și obligațiile ce revin acestora pe timpul șederii în România.

Amenințarea potențială sau efectivă la adresa siguranței naționale reprezentată de existența în țara noastră a acestor cetățeni străini este determinată și de lipsa mijloacelor lor de subzistență, fapt ce favorizează racolarea lor cu ușurință de către structurile din România ale organizațiilor extremist-teroriste.

3.8. Acțiuni vizând diminuarea capacității informativ-operative a S.R.I.

În condițiile complexității și agresivității sporite a vectorilor purtători de amenințări la adresa siguranței naționale, în perioada analizată au crescut frecvența și nivelul de instrumentare ale acțiunilor destinate să cunoască, să testeze sau să provoace diminuări ale potențialului de răspuns al structurilor de apărare a siguranței naționale.

Protecția contrainformativă a S.R.I. a fost confruntată cu intensificarea acțiunilor desfășurate de unele servicii de spionaj și anumite cercuri interne care au vizat derutarea, dezinformarea sau compromiterea S.R.I..

În context, au fost identificate încercări de racolare și penetrare informativă, în scopul cunoașterii strategiei instituției pe termen lung și mediu, a obiectivelor operative urmărite, a capacității de investigare, a dispozitivelor informative și a bazei de sprijin, precum și acțiuni de compromitere și discreditare pentru reducerea sau anihilarea capacității de ripostă.

Concluziile desprinse din analiza efectuată asupra cazurilor aflate în atenție relevă că serviciile de spionaj străine au acționat prin mijloace clasice, respectiv studiul prealabil și încercări de racolare a unor persoane ce au făcut parte din agentura de informații din rândul conaționalilor, a rezerviștilor care și-au desfășurat activitatea pe profil de contraspionaj și chiar a unor cadre active.

Elementul comun al acestei activități îl constituie faptul că, în acțiunile derulate, s-au angajat de regulă foste cadre de informații, stabilite definitiv sau temporar în străinătate.

Din 35 de persoane cu un asemenea statut, în legătură cu aproape jumătate s-au obținut date certe că desfășoară activitate informativă ce vizează S.R.I..

Acțiunile unora dintre serviciile de informații străine, în intervalul de referință, s-au caracterizat printr-o creștere a incisivității tentativelor de acest gen, altele urmărind implicarea S.R.I. în "scandaluri internaționale", fiind preocupate de crearea unor situații artificiale prin care să poată susține că S.R.I. folosește metode și practici identice cu cele ale fostei Securități.

În conformitate cu prevederile legale, unitatea de protecție contrainformativă a acționat pentru descoperirea și punerea sub control a structurilor ilegale angajate în activități care se pot constitui în amenințări la adresa S.R.I..

Până în prezent au fost decelate următoarele procedee și metode de acțiune:

- culegerea de date de către foști ofițeri de informații, prin agentura avută în legătură din perioada cât s-au aflat în activitate;

- exploatarea informativă a cadrelor active sau în rezervă ori a altor purtători de date de interes;

- stimularea unor elemente nemulțumite din aparat de a denatura, prin intermediul mediilor de informare, unele aspecte din viața instituției sau de a divulga date, informații sau documente cu caracter secret de stat și de serviciu;

- încercarea de racolare, uneori brutală, a unor cadre active de informații.

Activități specifice unei structuri informative desfășoară și unele societăți de pază și detectivi particulari, care au ca principali acționari sau manageri ofițeri de informații în rezervă sau foști polițiști, ale căror acțiuni se constituie, uneori, în riscuri reale pentru munca Serviciului Român de Informații. Astfel, unii dintre ei folosesc în continuare agentura avută în legătură, valorifică relațiile oficiale create anterior trecerii în rezervă sau exploatează informativ cadrele active pe care le cunosc, iar în unele cazuri au fost depistați efectuând investigații informative și filaj, folosind tehnică operativă performantă împotriva unor dispozitive ale instituției noastre.

Practicile enumerate mai sus sunt posibile și datorită faptului că specificul activității societăților de detectivi nu și-a găsit încă o reglementare corespunzătoare în plan legislativ. Ca urmare, lipsa de cuprindere a legislației în domeniu a fost abil speculată de unele agenții particulare de detectivi, care întreprind asemenea acțiuni la limita încălcării Legii siguranței naționale.

Pentru încălcarea Legii siguranței naționale, 5 persoane care au desfășurat activități ilegale în cadrul unor astfel de structuri informative, fiindu-le documentate asemenea preocupări, au făcut obiectul unor sesizări adresate Parchetului General.

În context, se cuvine făcută precizarea că, în privința așa-ziselor "scurgeri de informații" care i s-au imputat Serviciului Român de Informații, în ultima vreme, concluziile analizelor efectuate în toate cazurile de acest fel relevă că, de fapt, cu câteva excepții (din păcate reale, dar voit exagerate), așa-zisele secrete care au apărut în mass media sunt perimate, unele fiind din categoria celor sustrase în decembrie 1989, perioadă când a dispărut un volum mare de documente, iar altele, mai actuale, privesc date referitoare la situația personală a unor ofițeri de informații, măsuri organizatorice și alte aspecte de acest gen. Răspunderile pentru aceste cazuri de deconspirare - puțin numeroase și lipsite de semnificație din punctul de vedere al siguranței naționale - revin unor cadre față de care au fost luate măsuri disciplinare severe, inclusiv trecerea în rezervă ori deferirea lor organelor de cercetare penală. Ele au fost posibile și pe fondul unei mari fluctuații de personal, proces determinat de exigențele sporite în evaluarea activității cadrelor, potrivit noilor norme și principii de muncă specifice unui serviciu de informații profesionist.

Relevant este faptul că, de la înființarea S.R.I. și până în prezent au fost disponibilizate aproape 3.000 de cadre. Unele dintre acestea, care nu s-au adaptat cerințelor statului de drept și exigențelor actuale, deținătoare de secrete, animate de nemulțumiri și resentimente, înțelegând să se răzbune, s-au raliat atacurilor declanșate împotriva instituției.

Sub acoperirea unui pretins "justițiarism", în publicații, cum ar fi, "România Mare", "Politica", "Ziua" etc., și-au găsit expresie virulente campanii de presiune psihologică, amenințare și șantaj, cu o intensitate aparte de la începutul acestui an, recurgându-se la calomnierea sistematică a instituțiilor statului de drept, inclusiv a Serviciului Român de Informații, cu efecte negative evidente asupra ordinii constituționale și a promovării în plan internațional a intereselor României.

Atitudinea societății civile și a clasei politice românești împotriva acestor campanii de acuzații calomnioase și invective suburbane la adresa unor persoane cu funcții de conducere în principalele instituții ale statului a dus, însă, la eșecul tentativei de dezinformare și intoxicare a opiniei publice, de perturbare a activității instituțiilor esențiale de apărare a ordinii constituționale: Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Justiției, Parchetul General, Ministerul de Interne și Serviciul Român de Informații.

În acest sens, pe fondul atacurilor sistematice la adresa instituției și al tentativelor de racolare a unor cadre active, forțe interesate au pus în operă scenarii de genul "cazului Bucur", vizând compromiterea S.R.I., ori au desfășurat un larg arsenal de alte mijloace și tehnici de dezinformare în vederea atragerii instituției în sfera confruntării politice și a inducerii ideii că anumite activități ale acesteia depășesc limitele prevăzute de statutul ei legal.

Nu întâmplător, asemenea grupări se pretează la a racola și a se folosi de oameni din categoria "căpitanului Bucur", care reprezintă un produs tipic al unor practici tolerate în unele structuri ale fostei Securități, unde profesionalismul era înlocuit, de către anumite cadre, cu abuzul de putere și tendința de căpătuială pe căi ilicite. Cunoscut ca un ofițer slab pregătit profesional, care s-a perindat prin mai multe locuri de muncă, cu o personalitate dominată de componente negative, frustrat de neîmplinirea profesională, acuzând permanent dificultăți financiare, cel în cauză a devenit o pradă ușoară pentru cei interesați.

În cazul menționat, Parchetul Militar s-a autosesizat, desfășurând în prezent procedura de urmărire penală. Din păcate, vâlva stârnită în jurul unor asemenea oameni reține pe nedrept și în mod disproporționat atenția opiniei publice interne și internaționale, iar efectele în plan extern afectează imaginea României.

De asemenea, cercuri interesate au pus în circulație, cu insistență, opinii potrivit cărora în S.R.I. ar exista conflicte între diverse grupuri de interese ori diverse facțiuni. Asemenea alegații se bazează pe nemulțumiri exprimate izolat sau accidental de unele cadre și preluate, generalizate și

răspândite de cei interesați, cu scopul creării unei stări de confuzie și neîncredere în rândul ofițerilor S.R.I..

În realitate, în S.R.I. nu există asemenea grupuri ori facțiuni. Există, în schimb, un climat de normalitate, umbrit însă, într-o mică măsură, de insatisfacția și neliniștea manifestate de o parte din personalul instituției că, datorită hărțuielilor permanente, este deturnat de la activitățile profesionale firești.

Capitolul 4

Funcționarea S.R.I. în sistemul statului de drept

4.1. Cadrul legal al activității informative

Întreaga activitate a S.R.I. este guvernată de respectarea Constituției și a celorlalte acte normative care definesc cadrul juridic al apărării siguranței naționale.

În acest scop, la nivelul instituției au fost stabilite reglementări interne care alcătuiesc un cadru normativ exigent, vizând încadrarea riguroasă în litera și în spiritul legii a întregii activități desfășurate pentru îndeplinirea atribuțiilor funcționale. În structura organizatorică a serviciului funcționează o unitate cu profil juridic, care are rolul de a verifica legalitatea și temeinicia acțiunilor și măsurilor ce se întreprind în toate fazele activității informativ-operative.

Asigurarea legalității măsurilor specifice de îndeplinire a atribuțiilor conferite de lege este realizată prin:

- permanenta verificare și asigurare a respectării competențelor materiale stabilite de lege;
- desfășurarea și finalizarea activităților informativ-operative specifice prin măsuri legale și temeinice, potrivit reglementărilor Legii nr. 51/1991;
- documentarea juridică a faptelor care vizează siguranța națională.

Sesizările înaintate Parchetului General au fost însoțite, de regulă, de materiale pertinente și concludente, iar acolo unde nu a fost posibil, s-au indicat izvoare de probe concrete, utile evaluării faptelor și inițierii cu operativitate a măsurilor prevăzute de legea procesuală penală;

- respectarea strictă a prevederilor legale și a cadrului normativ intern cu privire la inițierea și executarea (numai în baza mandatului emis de procuror) a măsurilor care au drept efect restrângerea (cu caracter temporar și limitat) exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale și valorificarea rezultatelor respectivelor investigații în documentarea informativă și juridică a faptelor care constituie amenințări la adresa siguranței naționale.

În perioada de referință, ca urmare a măsurilor întreprinse:

- **organele judiciare competente au fost sesizate în 37 de cazuri considerate infracțiuni la adresa siguranței naționale**, precum divulgarea secretului care periclitează siguranța statului, culegerea și transmiterea de informații cu caracter secret sau confidențial, neglijența în păstrarea secretului de stat, subminarea economiei naționale, precum și alte încălcări grave ale legii în domeniul economico-financiar, cu consecințe păgubitoare deosebite pentru avutul public;

- au fost înaintate propuneri Parchetului General de pe lângă Curtea

Supremă de Justiție pentru obținerea a **457 de mandate** în vederea desfășurării unor activități în conformitate cu prevederile art. 13 din Legea nr. 51/1991.

La solicitarea Comisiei parlamentare de control, S.R.I. a făcut informări, a pus la dispoziție materiale și date cu privire la cazurile (care au făcut obiectul verificărilor Comisiei) în care era implicată instituția. De asemenea, au fost făcute informări referitoare la situația sesizărilor către Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, precum și a mandatelor solicitate și eliberate de Parchet.

Pe linia preocupării pentru perfecționarea legislației, S.R.I. a avansat o serie de propuneri referitoare la modificarea și completarea Legii nr. 51/1991 vizând:

- restructurarea sau reformularea unora dintre amenințările prevăzute de art. 3 din lege, astfel încât aceasta să reflecte cu mai multă precizie și claritate faptele care prezintă pericol pentru siguranța națională;

- clarificarea aspectelor referitoare la limitele și specificul atribuțiilor ce revin unor organe de stat cărora legea le conferă competențe în realizarea siguranței naționale;

- limitarea duratei maxime a unui mandat și a prelungirilor acestuia;

- instituirea obligației de sistare a activităților autorizate, înaintea expirării termenului, atunci când motivele pentru care au fost aprobate au dispărut sau efectuarea lor nu mai este necesară;

- recunoașterea expresă a dreptului oricărei persoane care se consideră lezată în drepturile sale, prin efectuarea de activități autorizate, de a se adresa procurorului, Avocatului Poporului sau comisiilor parlamentare cu competențe în domeniul siguranței naționale.

Alături de recente modificări și completări ale Codului penal și ale Codului de procedură penală, acest proiect legislativ, precum și cel referitor la apărarea secretului de stat vor fi în măsură să aducă îmbunătățirile necesare cadrului juridic al realizării siguranței naționale.

4.2. Imaginea publică a instituției

Evoluția S.R.I. - atât în ceea ce privește funcționarea ca instituție a statului de drept, cât și eficiența întregii activități desfășurate - și-a găsit, în perioada de referință, o firească reflectare în percepția publică, constituită la diferite niveluri de reprezentare. Modificările de imagine cele mai semnificative au fost determinate, în principal, de progresele înregistrate în cadrul procesului de reconstrucție a instituției, în special în domeniile considerate prioritare: calitatea profesională și morală a personalului; integrarea unei metodologii adecvate standardelor actuale de performanță; încadrarea, fără excepție, a fiecărei activități în limitele stricte ale legislației în vigoare; randamentul utilizării resurselor în acțiuni specifice.

Analiza principalilor indicatori de imagine este în măsură să ateste o consolidare a credibilității și autorității Serviciului Român de Informații.

Deși reprezentările despre S.R.I. continuă să se păstreze destul de eterogene, decalajele de percepție s-au redus considerabil. Astfel, imaginea publică și cea de presă s-au apropiat încurajator de imaginea profesională a S.R.I., ce se constituie la nivelul persoanelor și instituțiilor care cunosc direct activitatea și performanțele informativ-operative ale serviciului. În aceeași ordine de idei, trebuie remarcată circulația cu mult mai restrânsă a elementelor de factură mitică la nivelul opiniei publice și al mass media, în favoarea creșterii frecvenței unor reprezentări corecte și echilibrate, care au căpătat predominanță.

Relevantă, în acest sens, este maniera în general corectă în care au fost receptate și evaluate de publicul larg și de presă unele momente critice legate de S.R.I., fie ele aspecte negative reale ori pure dezinformări. Reacția diversilor lideri și centre de opinie - personalități ale vieții publice, instituții de presă, oficialități, organizații neguvernamentale etc. - cu prilejul unor asemenea nedorite teste confirmă un remarcabil plus de realism în constituirea proiecțiilor despre S.R.I..

Pe de altă parte, consolidarea credibilității S.R.I. în conștiința publică este atestată și de numeroasele memorii - referitoare la aspecte ale situației economice interne, activitatea ilicită a unor manageri sau acțiuni ale unor străini care fac obiectul preocupărilor contraspionajului sau protecției antiteroriste - adresate de cetățeni care doresc să semnaleze fapte și fenomene ce ar putea pune în pericol siguranța națională.

În bună măsură, această evoluție se datorează promovării consecvente de către S.R.I. a unei atitudini deschise față de problemele și solicitările diverselor persoane și instituții, în spiritul unei disponibilități către dialog care se adresează, în egală măsură, tuturor.

Este semnificativă, în acest sens, o serie de date care ilustrează și caracterizează nivelul relațiilor publice ale instituției.

Astfel, în intervalul de referință, S.R.I. a primit și rezolvat în termen legal un număr de 1.746 de cereri, petiții și sesizări adresate de persoane fizice sau juridice din țară sau din străinătate. Prin efectuarea unor ample cercetări și eliberarea unor documente, S.R.I. a contribuit la repararea efectelor unor abuzuri, răspunzând unui număr de 826 de solicitări adresate de foști deținuți politici, strămutați sau prizonieri de război, fie direct instituției noastre, fie comisiei parlamentare de profil; petițiile au fost, în marea lor majoritate (80%), onorate cu răspunsuri lămuritoare și complete.

În continuarea unor acțiuni declanșate anterior, au fost elaborate noi volume din "Cartea albă a Securității" și - la cererea unor instituții de cultură precum Academia Română și Biblioteca Academiei, Muzeul Literaturii Române ș.a., dar și a unor autori - au fost restituite manuscrise confiscate de fostul D.S.S..

Totodată, un număr de 80 de cercetători și istorici - persoane particulare sau reprezentanți ai unor instituții precum Parlamentul României, Academia Română, Academia de Înalte Studii Militare, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Muzeul Memorial Holocaust, Universitatea din București, Direcția de Cultură din Ministerul de Interne, Ministerul Culturii, Televiziunea Română, Radiodifuziunea Română, Institutul Național de Informații ș.a. - au

primit permisiunea de a studia, pentru elaborarea unor lucrări de interes public, un număr de 5.123 volume cuprinzând documente originale cu deosebită valoare istorică, aflate în arhiva S.R.I..

Aceeași atitudine deschisă, cooperantă, în spiritul echidistanței, legalității și absolutei neimplicări politice, a guvernat și relațiile S.R.I. cu instituții de stat sau ale societății civile, precum și cu structuri similare, autohtone sau străine.

Pot fi amintite, cu titlu de exemplu, fie și numai cele 686 de solicitări adresate de Ministerul Justiției, Direcția Instanțelor Militare și Ministerul Public, cărora li s-a răspuns în intervalul analizat, dar și de solicitări ale unor instituții cum sunt Fundația Grigore Leu, aflată sub egida PHARE, Institutul Jacques Maritain, Biroul de Investigații Speciale din Departamentul Justiției al S.U.A. ș.a..

În același sens pozitiv au acționat și intervențiile instituției consacrate protejării imaginii unor personalități publice calomniate sau denigrate în baza unor dezinformări lansate în domeniul de competență al S.R.I..

Decisivă, însă, pentru imaginea profesională a S.R.I. rămâne capacitatea sa probată de a identifica și informa în timp util și în mod competent asupra riscurilor și vulnerabilităților care amenință stabilitatea societății românești, echilibrele ei structurale, valorile și interesele naționale.